

Kudras pakaiši

Par kudras pakaišu nūzeimi lauksaimniecībā ir plaši apcerējumi zinātniskās rakstās kā arī lauksaimnieciskās rakstura literatūrā, tādēļ liku reizi nav jāatkārtojam par kudras pakaišu un smeltnes svarīgū nūzeimi lauksaimniecībā un pilsētās, kur nav kanalizācijas. Lūti napīcīšamō asenizācijas vajadzībom kudra ir īteicama kotram pilsētas īdzejvōtōjam, jo caur tū teik panōkta atejas vītu dezinfekcija un ļaunōs ūzas apsīnacynōšona. Grīžu lauksaimnīku vēreību uz tū, ka nī vīns pakaišu veids nav tik īteicams dēļ lūpu klāvim un dōrzōjim kā kudras pakaiši un smeltnē, kas jau ir pōrlīcynōjuši pīrōdēits ōrzemēš, kur teik kudras pakaiši plaši pīlīstī, it seviški Zvīdrijā. Mynūt tikai kudras slōpekļa saistešonas lelū spēju, kurs pīcītim apstōklīm izgoroj vadeidams klāvūs lūti navālamu smoku, un aizīt gaisā bez kāidas nūzeimes tik napīcīšamais māslōšonas lēidzeklis dēļ teirumim un dōrzōjim.

Jamūt vārā tū apstōklī, ka Latgales zemnīks nav vysumā spējeigs apgōdōt sovus klāvus pīlneigi ar kudras pakaišim ir īteicams kudras pakaišus sajaukt ar solnīm un tad ir daudz kas dareits dēļ lūpu higiēnas un klāva mytruma nūvērzšonas taidā kōrtā reikōjūtīs 10 saīņu kudras vīnam lellūpam kai-seišonai pīteik vasalai zīmai. Nasōkšu seikōk iztērzōt lelū kudras pakaišu nūzeimi lauksaimniecībā, jo šū vaicōjumu kā jau agrōk teīcu seikōk ir apstrōdōjuši speciālisti — agronomi, tōpēc dūdu tikai izsmelušūs praktiskūs nūrōdejurjus, kas jōzyna kotram kas īteresejās par kudras pakaišu un smeltnes pasyuteišonu.

Sausi preseiti kudras pakaiši un smeltnē kotrā daudzumā dabōjami T. L. ministrijas Leivōnu kudras fabrikā par 0,50 sainis un smeltnē 0,80 sainis ar svoru nu 50—60 kg pakaišim un 60—70 kg smeltnēi. Pasyutejums kudras pakaišim vai smeltnēi nūsyutams Leivōnu kudras fabrikas vadeitōjam Leivōnūs (tōlr. 49). Kudras pakaišu vai smeltnes pasyuteišonu var izdareit arī kotrā dzeļžceļa stacijā, jo tei atsarūn na tōlōk kā 25 klm nu Leivōnu dz. stācijas. Kudras pakaišu vai smeltnes pylna vērtēiba jōīmoķsoj Leivōnu kudras fabrikai posta tak. rēk. 4542, vai arī pōrvadūr naudu pa postu fabrikas vadeitōjam Leivōnu kudras fabrikā. Jo kudras pakaišus vai smeltni pasyuta pa dzeļžceļu, jōisnādz tōs dzeļžceļa

stacijas priekšņīkam, kurā grib kudru sa-
jimt rakstisks pīprasejums, uzrōdūt cik lels
daudzums kudras pakaišu vai smeļtnes ir
vajadzeigs. Izdorūt pasyutejumu jōimok-
soj kudras pakaišu un smeļtnes vērtēiba, at-
kareibā ar vagonā nūsyutamōs smeļtnes vai
kudras pakaišu saiņu skaita, kas ir sakūša.
Par 1 vagonu ($10\frac{1}{10}$ vag.) kudras pakaišu
jōimoksoj Ls 55.

Par $9\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $7\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 58,30.

Par $8\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $6\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 61,60.

Par $7\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $5\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 64,90.

Par $6\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $4\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 68,20.

Par $5\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $3\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 71,50.

Par $4\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $2\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 74,80.

Par $3\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $1\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 74,80.

Par $2\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $1\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 81,40.

Par $1\frac{1}{10}$ vag. pakaišu un $1\frac{1}{10}$ vag. smeļtnes
jōimoksoj Ls 84,70.

Par 1 vagonu ($10\frac{1}{10}$) kudras smeļtnes
jōimoksoj Ls 88,00.

Vīnā vagonā uz šaurslīžu (750 mm)
ceļa var īkraut leidz 90 saiņu, bet uz plot-
slīžu un normalceļa — leidz 110 saiņu kud-
ras pakaišu vai smeļtnes.

Par vīna vagona padūšonu nu Leivōnu
kudras fabrikas leidz Leivōnu dzeļžceļa sta-
cijai — Ls 1, par kotru vagonu kudras iz-
strōdōjumu, kai papyldmoksa pī augšmy-
nātōs kudras cenas. Vaduma moksū pa
dzeļžceļu nu Leivōnu dzeļžceļa stacijas aprē-
kinoj pēc vaduma attōluma, rēkinojūt pēc
komerctarifa 21. klases, kas apmātam iz-
moksoj sekūši:

Par 50 klm apm. Ls 11. Par 100 klm.
apm. Ls 18. Par 150 klm. apm. Ls 23.
Par 200 klm apm. Ls 27. Par 250 klm.
apm. Ls 30 par kotru vagonu. Šū vaduma
moksū, kai atī dzeļžceļam cytas pīnōkūšōs

papyldmoksas, kai Reigas mozglu moksas, kudras syutejuunu pōrkraušonu pōrlōdeišonu nu «K» vai «N» plotuma vagonim cytaida plotuma vagonūs vai sakarā ar vagonu osu maiņu, kāida napicīšama nūsyutūt kudru leidz sajēmējai gola stacijai, tai arī vagona aizturēšonu, izkraunūt kudru sadz kudras sajēmējs gola stacijā. Pasyutūt kudras pakaišus vai smeļtni caur dzeļžceļu staciju, dzeļžceļa posta izdavumus Ls 0,20 apmārā, sadz pasyuteitōjs nūdūdūt pasyutejumu. Bez tam Leivōnu kudras fabrikā var pasyuteit pakaišus un smeļtni mozōkūs daudzumūs — saiņūs, bet na mozōk kai 5 saiņus vīnā pasyutejumā. Vaduma moksas pa dzeļžceļu šaidim seiksyuteitōjim apmāram izmoksoj sekūši:

Attōlumā nu 1—9 klm par kotrim 10 kg jōmoksoj Ls 0,02, attōlumā nu 20—30 klm par kotrim 10 kg Ls 0,03; attōlumā nu 33—52 klm par kotrim 10 kg Ls 0,04; attōlumā nu 53—73 klm par kotrim 10 kg Ls 0,05; attōlumā nu 74—100 klm par kotrim 10 kg Ls 0,06. Pōrkraušonai un mozglu papyldmoksas ir Ls 0,25 par kotrim 100 kg. Bez augšmynātom saiņu cenom vēl jōmoksoj fabrikas izdavumim par kudras pīgōdōšonu nu fabrikas leidz Leivōnu dzeļžceļa stacijai Ls 0,10 par kotru saiņi un vīnreizēja pasyutejuma moksas Ls 0,50, kas sasastrōda nu dzeļžceļa dublikata apmoksas, posta izdavumim un naudas pīnesšonas leidz fabrikas kantoram.

Inž. P. Reidzāns,
kudras fabriku vadeitōjs.